

Sisällysluettelo

TYLA, 1.9.2020 16:00, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 110 Kaupunkiympäristön palvelualueen vuoden 2021 talousarvioehdotus ja vuosien 2022 - 2023 taloussuunnitelmaehdotus	4
Liite: Talousarvioehdotus 2021 ja Taloussuunnitelmaehdotus 2022-2023	7
§ 111 Muut asiat	15
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	16

Tekninen ja ympäristölautakunta
Pöytäkirja

n:o 9/2020

Aika: 01.09.2020 klo 16.00 - 17.34

Paikka: Kaupungintalo, kv-esittelyhuone

Läsnä:

Varsinaiset jäsenet:

Francis McCarron, puheenjohtaja
Sanna Mäkinen, vpj

Varajäsenet:

Terttu Pohjolainen

Marko Varjonen
Heikki Moilanen
Minna Lampinen
Jari Hartman
Nelli Nevala
Maarit Tuomi
Lasse Pakkanen
Juha-Pekka Forsman
Pekka Järvinen

Pekka Komu

kaupunginhallituksen edustaja

Esittelijät:

Olli Alho
Jukka Lindfors
Petri Honkanen

kaupunkikehitysjohtaja
kaupungininsinööri
maankäytön johtaja

Asiantuntijat:

Tauno Ylä-Soininmäki
Minna Vilen

henkilöstön edustaja
controller

Pöytäkirjanpitäjä:

Anniina Kovero

hallintopäällikkö

Teknisen ja ympäristölautakunnan puolesta:

Francis McCarron

Anniina Kovero

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa syyskuun 2. päivänä 2020

Maarit Tuomi

Heikki Moilanen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> syyskuun 2. päivänä 2020 todistaa:

Anniina Kovero

hallintopäällikkö

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Maarit Tuomi ja Heikki Moilanen.

Lahden kaupunki
Tekninen ja ympäristölautakunta

Päätöspäivämäärä
01.09.2020 § 110

Kaupunkiympäristön palvelualueen vuoden 2021 talousarvioehdotus ja vuosien 2022 – 2023 taloussuunnitelmaehdotus

D/1587/02.02.00.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Controller Minna Vilen, puh. 044 790 9329

Päätös

Esittelijän muutettu päätösehdotus hyväksyttiin lautakunnan tekemällä muutoksella investointiosaan.

Päätösehdotus

Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho

Lautakunta päättää hyväksyä muutetun vuoden 2021 talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022–2023 tunnuslukuineen kaupunkiympäristön palvelualueen osalta. Lautakunta valtuuttaa kaupunkikehitysjohtajan tekemään teknisiä tarkastuksia esitykseen.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että siihen lisätään seuraava lause: "Lautakunnan esitykseen sisältyy kaupunginhallituksen ohjeen mukainen 2,7 milj. euron talouden tasapainotusohjelma".

Muutettu päätösehdotus:

Lautakunta päättää hyväksyä muutetun vuoden 2021 talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022–2023 tunnuslukuineen kaupunkiympäristön palvelualueen osalta. Lautakunta valtuuttaa kaupunkikehitysjohtajan tekemään teknisiä tarkastuksia esitykseen. Lautakunnan esitykseen sisältyy kaupunginhallituksen ohjeen mukainen 2,7 milj. euron talouden tasapainotusohjelma.

Varapuheenjohtaja Sanna Mäkinen esitti, että investointiohjelmasta poistetaan 1. milj. euroa kohdentamatta. Puheenjohtaja Francis McCarron kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli lautakunnalta, voidaanko varapuheenjohtajan esitys hyväksyä yksimielisesti. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti varapuheenjohtaja Sanna Mäkisen tekemän esityksen investointiosaan.

Lahden kaupunki
Tekninen ja ympäristölautakunta

Päätöspäivämäärä
01.09.2020 § 110

Perusteluosa

Tekninen ja ympäristölautakunta käsitteli Kaupunkiympäristön palvelualueen vuoden 2021 talousarvioehdotusta ja vuosien 2022–2023 taloussuunnitelmaehdotusta kokouksessaan 25.8.2020/93§. Lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus antoi vuoden 2021 talousarvion sekä vuosien 2022–2023 taloussuunnitelman laadintaohjeet (22.6.2020 § 164). Kaupunkiympäristön palvelualueen talousarvioesitys on laadittu annettujen ohjeiden mukaisesti.

Laadintaohjeen mukaisen kehyksen ylityksenä on esitetty maankäytön tulojen vähennys 1,1 milj. Tulojen taso on ollut kehyksessä liian korkea. Taso on nostanut vuonna 2019 kaupungille maksettu kertaerä, joka ei toistu vuosina 2021–2023.

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmalla 2019—2022 on tavoiteltu tuottavuushyötyjä kaupungin talouteen. Muuttuneessa taloustilanteessa ohjelman toimenpiteet eivät riitä tasapainoisen talousarvion toteutumiseen vuonna 2021 eikä suunnitelmavuosilla. Uusi talousarviovalmistelun yhteydessä laadittu 30 kuukauden talouden tasapaino-ohjelma sisältää osin edellisen tasapaino-ohjelman toimenpiteitä ja osin uusia tulojen lisäämiseen, menojen pienentämiseen, omaisuuden realisoimiseen ja omaisuudesta saatavien tuottojen kasvattamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Tasapaino-ohjelman toteutumista seurataan osana talousarvion seurantaa. Kaupunkiympäristön palvelualueen esityksessä on huomioitu tämän ohjelman toimenpiteet. Toimenpiteiden kohdistuksista neuvotellaan syksyn talousarvioneuvotteluissa.

Palvelualueen yhteiskustannukset ja joukkoliikenne ovat erikseen nettositovia, joilla sitova määräraha on toimintakate. Kunnallistekniikka, maankäyttö ja aluehankkeet sekä rakennus- ja ympäristövalvonta ovat yhteisessä bruttositovuudessa, joilla sitovana ovat määräraha ja tuloarvio.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointimenot ja -tulot hankeryhmäkohtaisesti. Julkisen käyttöomaisuuden investointiryhmässä on huomioitu Lahden eteläisen kehätien (vt12) rakentamisen Lahden osuus, joka on kokonaisuudessaan 70 milj. euroa, jakaantuen vuosille 2017—2021

Lahden kaupunki
Tekninen ja ympäristölautakunta

Päätöspäivämäärä
01.09.2020 § 110

Talousarviokehityksen yhteydessä ei oteta sitovaa kantaa yksittäisiin investointihankkeisiin. Talousarviokehitys on tiukka, mikä on pakottanut voimakkaaseen hankkeiden priorisointiin.

Kiinteä omaisuus

Menot 2,5 milj. €

Tulot 4,1 milj. €

Julkinen käyttöomaisuus

Menot 24,2 milj. €

Tulot 0,5 milj. €

Irtain omaisuus

Menot 0,2 milj. €

Laadintaohjeen mukaisen kehityksen alituksena esitetään investointimenojen vähennys 0,5 milj. Kiinteän omaisuuden menot ovat 2,5 milj. pienemmät ja julkisen käyttöomaisuuden 2,0 milj. suuremmat.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: konsernipalvelut/taloussuunnittelu,
konsernipalvelut/controlleripalvelut

Liitteenä

1. Talousarvioehdotus 2021 ja Taloussuunnitelmaehdotus 2022–
2023 (TYLA 1.9.2020)

LAHTI

Vuoden 2021 talousarvioehdotus ja vuosien 2022 – 2023 taloussuunnitelmaehdotus

Kaupunkiympäristön palvelualue

- Palvelualueen yhteiskustannukset
- Kunnallistekniikka
- Maankäyttö ja aluehankkeet
- Rakennus- ja ympäristövalvonta
- Joukkoliikenne

Tekninen ja ympäristölautakunta 1.9.2020

Kaupunkiympäristön palvelualue

Tuloslaskelma	TP 2019	TA+LTA:t 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	40 400 799	42 967 200	42 045 500	42 131 300	42 321 300
Myyntituotot	15 864 771	19 506 300	19 687 300	19 588 600	19 619 400
Maksutuotot	7 615 944	7 531 300	6 513 400	6 594 800	6 683 500
Tuet ja avustukset	934 791	658 400	658 400	667 000	675 700
Vuokratuotot	14 701 718	14 266 700	14 172 900	14 270 300	14 352 700
Muut toimintatuotot	1 283 575	1 004 500	1 013 500	1 010 600	990 000
Valmistus omaan käyttöön	459 589	514 000	514 000	514 000	514 000
Toimintakulut	51 085 996	52 650 300	53 070 000	52 734 300	53 421 000
Henkilöstökulut	10 919 479	11 545 700	11 876 500	11 967 200	12 081 100
Palvelujen ostot	36 251 417	36 892 800	37 178 600	36 783 400	37 313 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 960 287	1 437 500	1 609 300	1 589 800	1 594 300
Avustukset	188 185	404 400	204 400	207 600	210 800
Muut toimintakulut	1 766 629	2 369 900	2 201 200	2 186 300	2 221 100
Toimintakate	-10 225 607	-9 169 100	-10 510 500	-10 089 000	-10 585 700
Poistot ja arvonalentumiset	18 369 116	20 853 500	26 413 500	26 345 600	26 845 600
Tilikauden tulos	-27 649 265	-30 022 600	-36 924 000	-36 434 600	-37 431 300

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön palvelualueella toimieliminä ovat tekninen ja ympäristölautakunta, rakennus- ja ympäristölupalautakunta, Päijät-Hämeen jätelautakunta ja Lahden seudun joukkoliikennelautakunta.

Lautakunnat edistävät ja ohjaavat kuntalaisten vaikutuskanavana toimien lautakuntien alaisten vastualueiden toiminnan ja tulosten laatua. Tekninen ja ympäristölautakunta sekä rakennus- ja ympäristölupalautakunta ovat toimivaltaisia Lahden kaupungin alueella.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta toimii Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Kärkölan, Lahden, Padasjoen, Orimattilan ja Sysmän joukkoliikenneviranomaisena.

Päijät-Hämeen jätelautakunta toimii Asikkalan, Heinolan, Hollolan, Kärkölan, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen, Pukkilan ja Sysmän jätehuoltoviranomaisena.

Kaikki vastualueet toimivat teknisen ja ympäristölautakunnan alaisina.

Lahden kaupungin johtamisjärjestelmä uudistetaan ja kaupunki siirtyy pormestariin 1.6.2021 alkaen. Uusi johtamisjärjestelmämalli aiheuttaa päätöksentekoon ja virkaorganisaatioon muutoksia, jotka valmistellaan vuoden 2020 aikana.

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman toteutus

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmalla 2019–2022 on tavoiteltu tuottavuushyötyjä kaupungin talouteen. Muuttuneessa taloustilanteessa ohjelman toimenpiteet eivät riitä tasapainoisen talousarvion toteutumiseen vuonna 2021 eikä suunnitelmavuosilla Uusi talousarviovalmistelun yhteydessä laadittu 30 kuukauden talouden tasapaino-ohjelma sisältää osin edellisen tasapaino-ohjelman toimenpiteitä ja osin uusia tulojen lisäämiseen, menojen pienentämiseen, omaisuuden realisoimiseen ja omaisuudesta saatavien tuottojen kasvattamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Tasapaino-ohjelman toteutumista seurataan osana talousarvion seurantaa.

Johtamisen ja esimiestyön tueksi jatketaan valmentavan johtamisen mallin ja koulutusohjelman läpivientiä sekä rakennetaan esimiestyön kehittämisen portaatt. Vuonna 2020 on toteutettu strategisen työhyvinvoinnin analyysi yhteistyössä Kevan kanssa. Analyysin pohjalta työkykyjohtamisen käytännöt päivitetään ja uudistetaan tarvittavin osin. Tavoitteena on sairauspoissaolojen lasku, jolla on vaikutuksia tuottavuutta lisäävästi ja sairausajanpalkkoja vähentävästi.

Henkilöstösuunnitelma

Kaupunkiympäristön palvelualueen henkilötövuodet vähenevät hieman vuosina 2021-2023 verrattuna vuoden 2020 tasoon.

Henkilöstösuunnitelma (palkalliset henkilötövuodet)	TOT 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupunkiympäristön palvelualue	179	194	192	189	189
Muutos		15	-2	-3	0

Palvelualueen yhteiskustannukset

Sitova toimintakate

Määrärahat	TP 2019	TA+LTA:t 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Menot	1 101 719	1 070 600	922 900	873 500	781 800
Tulot	-40 931	0	0	0	0
Toimintakate	1 142 650	1 070 600	922 900	873 500	781 800

Toiminnan kuvaus

Yhteiskustannuksiin budjetoidaan vastualueisiin kuulumaton henkilöstö sekä palvelualueitasoiset hankkeet.

Toiminnan painopistealueet

Painopisteenä on kaupungin strategian pohjalta toiminnan uudistaminen ja tehostaminen.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Palvelualue osallistuu kaupungin strategian kärkihankkeiden ja Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 vuoden sekä valtion kanssa tehtävän maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -sopimuksen toteuttamiseen.

Toimintaa kuvaava mittari	2019	arvio 2020	tavoite 2021
Talous:			
Kustannus/asukas	11 €	10 €	9 €

Maankäyttö ja aluehankkeet, Kunnallistekniikka ja Rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä

Sitova määräraha ja tuloarvio

Määrärahat	TP 2019	TA+LTA:t 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Menot	30 026 096	29 786 600	30 209 800	29 503 700	29 578 400
Tulot	26 621 274	26 740 700	25 708 600	27 092 100	27 449 200
Toimintakate	3 404 821	3 045 900	4 501 200	2 411 600	2 129 200

Toiminnan kuvaus

Maankäyttö ja aluehankkeet -vastuualue luo perusedellytykset kaupungin kestäväälle kehitykselle tarjoamalla edellytykset hyvään asumiseen, yrittämiseen sekä kaupunkielämään. Palvelualueen vastuulla ovat kaupunkisuunnittelu, aluekehityshankkeet, maapolitiikka, kiinteistönmuodostus, kartasto- ja paikkatiedot, asuntotoimi ja maastomittaus.

Kunnallistekniikka luo perusedellytykset kaupungin kestäväälle kehitykselle sekä asukkaita ja asiakkaita tyydyttävälle asumiselle, yrittämiselle ja muulle kaupunkielämälle vastaamalla yleisten alueiden hallinnasta, kehittämisestä, ylläpidosta ja liikennejärjestelmän suunnittelusta. Se vastaa myös seudullisesta joukkoliikenteestä, pysäköinninvalvonnasta ja koulukuljetusten suunnittelusta.

Rakennus- ja ympäristövalvonta toimii kaupunkialueen ympäristöllisiin lupiin liittyvänä lupa- ja valvontaviranomaisena, jätehuollon viranomaisena sekä leirintäalueviranomaisena. Rakennus- ja ympäristövalvonnan yksiköt ovat rakennusvalvonta, ympäristöterveys, ympäristöpalvelut ja jätehuolto. Rakennusvalvonta valvoo, ohjaa ja neuvoo rakennustoimintaa kunnassa ja huolehtii osaltaan kaavoituksen toteutumisesta. Rakennusvalvonnan tavoitteena on viihtyisän ympäristökuvan luominen. Tehtävänä on myös osaltaan varmistaa, että rakentamisessa noudatetaan hyvää rakennustapaa, ja että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja kestävä.

Ympäristöterveys toimii terveydensuojeluviranomaisena, jonka tehtäviin kuuluvat elintarvikevalvonta, tupakkavalvonta, terveydensuojelu, asumisterveys, talousvesi, uimavedet, eläinlääkintähuolto, eläintautivalvonta ja eläinten suojelu. Ympäristöpalvelut vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien valmistelusta ja valvoo alueellaan ympäristönsuojelun yleis- ja erityislakien noudattamista. Ympäristöpalvelut huolehtivat ympäristönsuojelun edistämisestä kunnassa, vesiensuojelusta, luonnonsuojelusta, ympäristö- ja maaineslupien valvonnasta sekä ympäristötilan seurannasta. Jätehuoltoyksikkö valmistelelee jätehuollon viranomaistehtäviä ja seuraa jätehuoltoon liittymistä viranomaisen toimialueella Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä, Kärkölässä, Orimattilassa, Padasjoella, Pukkilassa ja Sysmässä.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Maankäyttö ja aluehankkeiden osalta rakennettujen alueiden jalostaminen uuteen käyttötarkoitukseen on aiheuttanut lisääntyviä rakennusten purkuja, pilaantuneiden maiden kunnostusta, geoteknisiä erityisratkaisuja sekä näiden edellyttämiä erityisselvityksiä. Lisäksi kiinteistöjen jalostaminen edellyttää entistä haasteellisempia kaavoitusprosesseja ja niihin liittyviä selvityksiä. Edellä

mainitut tehtävät pysyvät vähintään nykyisessä tasossa myös tulevaisuudessa aiheuttaen talous- ja resurssipainetta tuleville suunnitelmavuosille. Henkilökunnan rekrytointi on tiettyjen ammattiryhmien kohdalla osoittautunut haasteelliseksi. Työnantajakuva ja työtehtävien sisällön parantamiseksi on tehtävä määrätietoista kehitystyötä. Kaavoituksen ja kiinteistönmuodostuksen taksoja sekä tonttien luovutushintoja tarkistetaan määrävälein vähintään inflaation edellyttämällä tavalla. Tästä huolimatta taloussuunnitelmakaudella vastuualueen tulokertymän ennakkointiin aiheuttavat epävarmuutta maankäyttösopimustulojen vuotuisen vaihtelun arviointi sekä erityisesti vuokrattujen yritys- ja asuintonttien lisääntynyt omaksi ostaminen. Vuoden 2020 aikana laaditaan uudet tonttien luovutusperiaatteet sekä sovellettava hinnoittelumalli. Työn tavoitteena on vahvistaa vuokraamisen asemaa ensisijaisena luovutusperiaatteena ja helpottaa näin tulokertymän ennakkointia. Maankäyttösopimustulojen merkittävään vaihteluun eri vuosina tulee varautua. Maankäyttösopimukset edellyttävät niissä sovittujen kunnallisteknisten investointien rahoitusta ja toteutusta määrääjässä.

Kehätiehankkeen valmistuessa 2020 vuoden lopussa kunnallistekniikan ylläpitovastuulle siirtyy useita nykyisiä maantieosia, kuten mt 167 eteläinen sisääntulotie, Vt 12 Mannerheiminkatu/Hämeenlinnantie, mt 296 Ala-Okerointentie ja mt 140 Helsingintie. Arkiliikunnan mahdollisuuksia kehitetään kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parantamalla. Uuden tieliikennelain voimaantulo kesällä 2020 toi muutoksia muun muassa liikennemerkkeihin, opasteisiin ja ajoratamerkintöihin, joiden muutostyöt jatkuvat vuoden 2021 aikana. Vieraslajilistan täydentäminen asettaa uusia paineita haitallisten vieraslajien torjuntaan. Ympäristöpääkaupunkivuosi korostaa ylesiten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidon merkitystä sekä kestävien kulkutapojen edellytysten kehittämistä. Kaupunkipyörät lanseerataan osana ympäristöpääkaupunkivuotta.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualueella rakennustuotannon suhdannevaihtelut näkyvät, vaikka eivät ole aivan yhtä suuria kuin maan kasvukeskuksissa. Vuonna 2020 lupien määrä pysyi 2019 tasolla tai tulee ylittymään. Talouden kasvun taittuminen vaikuttaa myös lupamääriin vuonna 2021. Käsitteilyajan ja valvonnan hidasteeksi muodostunut koulutetun ja osaavan henkilöstön puute on saatu paikattua vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä. ICT ongelmat hidastavat tehtävien ja lupien käsitteilyaikoja ja työn tehokkuutta.

Ympäristöterveyden tarkastusmäärät pysyvät todennäköisesti samalla tasolla verrattuna vuoteen 2020. Koronasta johtuva poikkeustilan takia tehtävien määrä on lisääntynyt, ja trendi näyttää jatkuvan ensi vuodellekin. Myös koronan takia tekemättömät tarkastukset teettävät enemmän töitä ensi

vuodelle. Häiriötilannesuunnitteluun ja varautumiseen on keskitetty enemmän voimavaroja, mikä pidetään samalla tasolla 2021.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan tulot muodostuvat pääosin lupa- ja valvontamaksuista ja talousarvio onkin laadittu erityisesti vuoden 2021 osalta sen varaan, että ennusteet rakentamisen määrästä ensi vuonna toteutuvat.

Jätehuollon toimintaympäristön suurimmat muutokset tulevat jätelakiuudistuksesta. Jätelain mukaisesti jätehuoltoviranomaisen toimintaa ei rahoiteta verotuloilla kaupungin budjetissa, vaan jätehuoltoyksikön menot katetaan täysimääräisesti Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n laskuttamalla perusmaksulla.

Toiminnan painopistealueet

Maankäyttö ja aluehankkeiden osalta suunnitelmakaudella on tärkeintä luoda edellytyksiä kaupungin kestävän kehityksen mukaiselle yhdyskuntarakenteelle sekä työpaikkojen ja väestön määrän tasaiselle kasvulle. Tämän toteuttamiseksi toiminnan painopisteisiin kuuluu hankkia maa-alueita sekä kaavoittaa riittävä määrä monipuolisia ja kiinnostavia asuin- ja yritystoiminnan tontteja. Lisäksi panostetaan elinympäristön ja asukkaiden viihtyisyyteen kaikessa toiminnassa sekä kehitetään kansalaisten osallistumista ja vuorovaikutusmenettelyjä sekä kehitetään sähköisiä palveluita.

Vuoden 2021 keskeisiä tavoitteita ovat elinkeinotoiminnan sijoittumisedellytysten kehittäminen, keskustan kokonaiskehittämisen jatkaminen, Lahden Suunta työn hyväksymisvaiheen toteutus, Radanvarren, Paavolan, Ranta-Kartanon Rakokiven ja Niemen alueiden kehittäminen. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti MAL-yhteistyösopimuksen

toimenpiteiden toteutukseen, mm. Kaupunkiseudun rakennemallin laadintaan.

Kunnallistekniikan toiminnan painopisteinä suunnitelmakaudella on strategian mukaisesti varmistaa ja priorisoida resurssit kaupungin kestävän kasvun ja kehittymisen mahdollistamiseksi. Toimintaa kehitetään erityisesti kustannustehokkuus- ja asiakasnäkökulmista. Merkittävimpänä rakennushakkeena käynnistyy kaksivuotinen Hennalan alueen kunnallistekniikan toteuttaminen uudella STk-mallilla. Paavolan kampuksen sekä Rakokiven monitoimitalon vaatimat liikennejärjestelyt toteutetaan. Niemen sataman yleissuunnitelman mukainen kehittäminen käynnistyy ja historiallisen museon puiston saneeraus aloitetaan. Suunnittelukohteet painottuvat radanvarreen ja keskustan alueelle. Lisäksi suunnittelun alla on useita peruskorjauskohteita. Kaupunkipyöräjärjestelmän otetaan käyttöön.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminnan painopisteinä ovat toiminta-alueen kasvun mahdollistaminen joustavan ja lisääntyvän sähköisen lupakäsittelyn avulla. Lisäksi elinympäristöä ja asumisviihtyvyyttä pyritään parantamaan rakennetun ja luonnon ympäristön kunnosta huolehtimalla. Painopisteinä ovat myös asukkaiden ja eläinten hyvinvointiin sekä elinympäristön terveellisyteen ja toimivuuteen kohdistuvat tehtävät. Toiminnassa korostuvat erityisesti ennaltaehkäisevät toimenpiteet.

Jätelainsäädännön muutokset, kuten jätteiden tiukentuva lajittelu ja mahdollinen jätteenkuljetusjärjestelmän muutos aiheuttaa tarvetta päivittää jätehuoltomääräykset ja toimintatapoja.

Toimintaa kuvaava mittari	2019	arvio 2020	tavoite 2021
Kunnallistekniikka			
Talous:			
Kustannus/asukas	136 €	133 €	139 €
Tulot/asukas	65 €	57 €	57 €
Maankäyttö ja aluehankkeet			
Talous:			
Kustannus/asukas	46 €	63 €	65 €
Tulot/asukas	134 €	139 €	142 €
Rakennus- ja ympäristövalvonta			
Talous:			
Kustannus/asukas	35 €	37 €	39 €
Tulot/asukas	22 €	22 €	23 €

Joukkoliikenne

Sitova toimintakate

Määrärahat	TP 2019	TA+LTA:t 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Menot	19 958 182	21 793 100	21 937 300	21 766 900	21 670 600
Tulot	14 280 045	16 740 500	16 850 900	16 930 400	17 122 800
Toimintakate	5 678 137	5 052 600	5 086 400	4 836 500	4 547 800

Toiminnan kuvaus

Tehtävänä on seudullisen joukkoliikenteen suunnittelu ja toteutus.

Koronatilanne voi vaikuttaa lipputuloihin myös vuoden 2021 aikana.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuoden 2021 yhä suurempi osa linjastosta liikennöi runkolinjastosuunnitelman mukaisesti. Uutta kilpailutettua liikennettä liikennöidään biodieselillä sekä sähköllä. Vyöhyke- ja taksajärjestelmäuudistuksen sekä tunnistepohjaisen lippujärjestelmän käyttöönottoa valmistellaan. Reaaliaikainen bussien seuranta ja bussien matkustamonäytöt parantavat matkustajainformaation laatua ja määrää.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopisteenä säilyy runkolinjastouudistus ja siitä viestiminen. Vuonna 2021 viestintä painottuu etenkin konkreettisiin linjaston muutoksiin, jotka astuvat voimaan kesällä ja vuoden vaihteessa. Lisäksi painopisteenä on palveluliikenteen uudistuminen.

Liikennettä kilpailutettaessa huomioidaan vaihtoehtoiset käyttövoimat ja EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivi.

Uusi kilpailutettu ja kehittynyt palveluliikenne käynnistetään.

Toimintaa kuvaava mittari	2019	arvio 2020	tavoite 2021
Talous:			
Kustannus/asukas	147 €	165 €	181 €
Tulot/asukas	106 €	120 €	139 €

Investointiosa

Kiinteä omaisuus

Kiinteän omaisuuden osalta investointisuunnitelman menot on kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Sitova investointisuunnitelman menot

1 000 €	TP 2019	TA+LTA:t 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Menot	1 077	5 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Tulot	9 451	4 120	4 120	4 120	4 120	3 120	3 120
Netto	8 375	-880	1 620	1 620	1 620	620	620

Yhdyskuntarakentamisen tarpeisiin tapahtuvasta maanhankinnasta päättää pääsääntöisesti Tekninen ja ympäristölautakunta sille myönnetyn määrärahan puitteissa. Määräraha kattaa myös eri tarkoituksiin ostetut rakennetut kiinteistöt ja hankittavilla kohteilla olevan puuston. Määrärahavaruudesta osoitetaan myös maankäytösopimuksissa kaupungille tulevien maa-alueiden kirjanpidollinen meno.

Suunnitelmallisen raakamaanhankinnan rinnalla kaupungin tulee varautua maanhankintaan perusteluissa erityistapauksissa käyttämällä kiinteistökaupan etuosto-oikeutta ja lunastusmenettelyä sekä olemalla aktiivinen mahdollisissa pakkohuutokaupoissa. Etuosto-oikeuden käyttämisasioissa päätösvalta on kaupunginhallituksella. Etuosto-oikeutta käytettäessä osoitetaan rahoitus Teknisen ja ympäristölautakunnan maanhankintaan varatuista määrärahoista.

Jos yhdyskuntarakenteen kehittymisen kannalta merkittäviltä maa-alueilta tulee mahdollisuus hankkia, voidaan näiden kauppojen rahoittamiseksi turvautua erityisjärjestelyihin.

Kiinteän omaisuuden myyntituloista investointiosaan tuloutetaan kauppahinnasta maan hankintahintaa vastaava osuus. Mikäli myytävän kaavoitetun tonttimaan hankinnasta kaupungin omistukseen on kulunut pitkä aika, on hankintahinnan osuus pieni. Maan hankinta-arvo taseessa on keskimäärin 1,0 €/m².

Talousarviorakenteen mukaisesti kiinteän omaisuuden luovutuksen kauppahinta ilmoitetaan kokonaisuudessaan, mutta erotellen investointiosaan kirjautuvat myyntitulot ja käyttötalouteen kirjautuvat myyntivoitot.

Julkinen käyttöomaisuus

Julkisen käyttöomaisuuden osalta investointisuunnitelman menot on kaupunginvaltuustoon nähden sitova. Julkisen käyttöomaisuuden käytöstä päättää tekninen ja ympäristölautakunta vuosittain käyttösuunnitelman yhteydessä.

Sitova investointisuunnitelman menot

1 000 €	TP 2019	TA+LTA:t 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Menot	45 412	37 725	24 172	19 948	19 954	20 000	20 000
Tulot	221	1 523	500	100			
Netto	-45 191	-36 202	-23 672	-19 848	-19 954	-20 000	-20 000

	<u>TA 2021</u>	<u>TS 2022</u>	<u>TS 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
<u>Hankeryhmät</u>					
Kadunrakennus	17 587	15 648	15 554	15 600	15 600
Satamat	930	700	700	700	700
Ulkovalaistus	790	1 000	1 000	1 000	1 000
Liikennevalohankkeet	100	100	200	200	200
Liikuntarakentaminen	1 025	1 000	1 000	1 000	1 000
Viheralueiden rakentaminen	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Erillisrahoituksella	2 240	0	0	0	0

Irtain omaisuus

Sitova investointisuunnitelman menot

1 000 €	TP 2019	TA+LTA:t 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Menot	116	200	200	200	200	200	200
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	116	200	200	200	200	200	200

Toiminnan tunnusluvut

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE					
Kunnallistekniikka	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Katuja (km)	650	708	708	725	725
Erillisiä kevyen liikenteen väyliä (km)	166	167	167	184	184
Hoidettuja puistoja ja liikenneviheralueita (ha)	781	505	600	700	780
Leikkipuistoja ja leikkialueita (kpl)	159	157	155	153	151
Metsiä (ha)	6 922	6 944	6 944	6 944	6 944
Katupuita (kpl)	9 192	9 380	9380	9530	9 680
Venepaikkoja (kpl)	2 206	2 202	2 240	2 240	2 240
Maankäyttö ja aluehankkeet	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupungin asemakaavoitettu alue yhteensä (ha)	9730	9 770	9790	9800	9810
Asemakaavoitettu asumisen k-ala/v	85000	85 000	85 000	85000	85000
Kaupungin maanomistus yht. (ha)	12 755	12 860	12900	12900	12900
Maanostot (ha/v)	28	50	50	50	50
Maanvuokrasopimukset yht. (kpl)	5027	5 140	5050	5030	5020
Tonttien luovutus (kpl/v)	110	115	50	70	100
Rekisteröidyt kiinteistöt (kpl/v)	400	500	500	400	200
Rakennuspaalutukset (kpl/v)	244	270	270	270	270
Asuntotoimen hallinnoimat vuokra-asunnot (lkm)	15	15	12	12	10
Rakennus- ja ympäristövalvonta	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Käsitellyt rakennusluvut (kpl)	907	1 000	1000	1000	1000
Valmistuneet rakennukset (kpl)	324	380	350	350	350
Valvottavia rakennuskohteita (kpl)	781	1 050	900	900	800
Suoritettavia katselmuksia (kpl)	1447	1 400	1600	1600	1500
Käsiteltäviä erityissuunnitelmia (kpl)	14000	14 000	14 000	14 000	14 000
Elintarvikevalvontakohteita (kpl)	1077	1000	1000	1000	1000
Elintarviketarkastuksia (kpl)	395	300	650	650	650
Elintarvikenäytteitä (kpl)	9	20	20	20	20
Talousvesinäytteitä (kpl)	91	90	90	90	90
Uimavesinäytteet (kpl)	259	300	300	300	300
Asunnon tarkastuksia (kpl)	121	150	150	150	150
Eläinsuojelutarkastuksia (kpl)	110	150	150	150	150
Eläinlääkärikäynnit virka-aikana (kpl)	2228	2 200	2200	2200	2200
Eläinlääkärikäynnit päivystys (kpl)	248	400	400	400	400
Ympäristölupakohteet (kpl)	100	100	100	100	100
Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset	38	54	50	50	50
Luonnonsuojelulla suojeltuja alueita (ha)	993	1 000	1 200	1 250	1 300
Käsitellyt jätemaksumuistutukset (kpl)	178	150	320	320	320
Jätehuoltomääräyksistä poikkeamiset (kpl)	133	100	130	130	130
Jätehuoltomääräysten mukaisia ilmoituksia	1 468	1 300	1 300	1 300	1 300

1 (1)

Lahden kaupunki
Tekninen ja ympäristölautakunta

Päätöspäivämäärä
01.09.2020 § 111

Muut asiat

D/28/00.02.03.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin
Päätösehdotus	Puheenjohtaja
	Lautakunta merkitsee asiat tiedokseen.
Perusteluosa	Lautakunta pyysi viranhaltijoilta selvitystä pysäköinnistä seuraavaan lautakunnan kokoukseen.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-
Liitteenä	-

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki

Kunnallisasiat

Toimielin:

Kokouspäivämäärä:

Tekninen ja ympäristölautakunta

01.09.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 110-111
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuslain 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Tekninen ja ympäristölautakunta Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: 03 814 2214 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: 9–18 Pykälät: Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
	Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot
	Valitusaika: 30 päivää

	<p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät:</p>	
	<p>Valitusviranomainen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
<p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p>		
<p>Valituskirjelmä</p>	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	
<p>Valitusasiakirjojen toimittaminen</p>	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>	
<p>Tuomioistuinmaksut</p>	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen</p>	

	käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.

PERUSTEVALITUSOHJE

Perustevalitusviranomaisen ja -aika	<p>Kunnan hyväksymään taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen. Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu virheellisesti. Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.</p> <p>Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyyn eräpäivään mennessä.</p>
	<p>Viranomaisen, jolle perustevalitus tehdään, ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Pykälät:</p>